

5.11.2021

Hyvinkään kaupunki

Viite: Lausuntopyyntö Hyvinkää kaupunki 2.6.2021

Luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen lausunto Kytäjän Kettumäen maa-aineksen oton vaikutuksista Kytäjä-USmin metsäalueen luontoarvoihin

Hyvinkään kaupunki pyytää Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista lausuntoa arvioinnista, joka koskee Kytäjän Kettumäen maa-aineksen oton vaikutuksia Kytäjän-USmin metsäalue (FI0100051) Natura 2000-alueeseen.

Arviointi

Natura-arvioinnin on laatinut Rauno Yrjölä Ympäristötutkimus Yrjölä Oy:stä (28.4.2021). Arviointi on laadittu luontotyyppi ja lajikohtaisena asiantuntija-arviona olemassa olevan tiedon perusteella. Lähdeaineistona on käytetty Natura-alueen tietolomakkeita ja alueen aikaisempia luontoselvityksiä.

Kytäjän Kettumäen maa-aineksen oton kuvaus

Kettumäen kallioalue sijaitsee Hyvinkään Kytäjän kaupunginosassa Kytäjän tilalla (106-405-52-160). Suunniteltu kiviaineksen ottoalue rajautuu Kytäjän-USmin metsäalue (FI0100051) Natura 2000-alueeseen. Hakemuksen mukaisen suunnittelualueen pinta-ala on 11,7 hehtaaria, josta ottamisalueen pinta-ala on 6,7 hehtaaria. Ottomäärä on 764 000 m³ktr. Alueelta kuoritaan pintamoreenia noin 33 000 m³ktr, mikä hyödynnetään varastoalueen ja kulkuyhteyksien rakentamisessa. Lupaa haetaan viideksitoista vuodeksi. Kalliokiviaines louhitaan ja jalostetaan paikalla erilaisiksi CE-merkityiksi rakennustuotteiksi. Pintamaat, louheet ja rakennustuotteet varastoidaan suunnittelualueen sisäpuolella. Murskauksessa kiviaineksen raekokoa pienennetään vaihteittain murskainten, seulojen ja kuljettimien avulla. Murskauslaitteistossa on pölyntorjuntaan tarkoitettu kastelujärjestelmä, jota käytetään pölynsidontaan tarvittaessa. Ottoalueen viimeistellään niin, että alueen pohjalle vastaanotetaan metsityksen tarpeisiin noin 25 000 m³rtr pilaantumattomia, jätteettömiä pinta- ja humusmaita. Pohjalle istutetaan 2500 taimea/hehtaarille.

Vaikutukset Natura-alueisiin

Kytäjän-USmin metsäalue (FI0100051) on mukana Natura 2000-verkostossa luontodirektiivin mukaisena SAC-alueena. Kytäjän-USmin metsäalue on laaja yhtenäinen metsäalue, jota leimaavat pienet vesistöt ja vaihteleva topografia. Suojelun perusteena olevat luontotyypit ovat

humuspitoiset järvet ja lammet, pikkujoet ja purot, vaihettumissuot ja rantasuot, kasvipeitteiset silikaattikalliot, boreaaliset luonnonmetsät, boreaaliset lehdot, Fennoskandian metsäluhdet ja puustoiset suot.

Suojelun perusteena olevat lajit ovat liito-orava (*Pteromys volans*) ja hajuheinä (*Cinna latifolia*). Lisäksi alueella esiintyy useita lintudirektiivin liitteen I lintulajeja.

Arvioinnin mukaan kallioulouhinnan mahdollisia vaikutuksia Natura-alueelle ovat melu, pöly sekä toiminnassa tarvittavien koneiden liikkuminen Natura-alueen rajalla. Hankekuvauksen mukaan alueella tehdään räjäytyksiä ja lohkareiden murskauksia sekä kiviaineksen lajittelua ja seulontaa. Räjäytystöihin liittyy aina myös varoitussireenin ääni, joka kantaa kauas Natura-alueen puolelle. Suunnittelualue alkaa Natura-alueen rajalta ja louhinta-alueen rajalle on matkaa noin 150 metriä.

Vaikutukset luontotyypeihin

Louhinta-alueen välitön lähiympäristö on metsätalousmaata ja välittömästi kiviaineshankkeen läheisyydessä ei esiinnyt Natura 2000 luontotyyppejä. Lähimmät Natura 2000-luontotyypit *boreaaliset lehdot ja luonnonmetsät* esiintyvät noin 300–600 m etäisyydellä. Arvioinnin mukaan Natura-alueelle kulkeutuvalla pölyllä voi olla vaikutuksia luontotyypeihin; *pikkujoet ja -purot* sekä *boreaalinen lehto*. Natura-arvioinnin tekemisen jälkeen Uudenmaan ELY-keskus on tarkentanut Kytäjän alueen luontotyyppi-inventointia hankkeen välittömässä lähiympäristössä (maastokäynti 30.6.2021). Alueelle on lisätty kuvio *boreaalista luonnonmetsää*, johon pölyllä voi myös olla vähäisiä negatiivisia vaikutuksia.

Vaikutukset lajeihin

Arvioinnin mukaan liito-oravan tarkkaa esiintymistä Natura-alueella ei tiedetä. Liito-oravalle soveltuvia metsiä sijaitsee hankkeen melun vaikutusalueella, joten hankealueelta lähtevä melu voi häiritä liito-oravaa erityisesti kevättalven lisääntymisaikaan.

Arvioinnin mukaan lintudirektiivin liitteen I lajeista hankkeen lähialueella pesii mm. kurki ja laulujoutsen sekä useita pöllölajeja, jotka voivat olla pesintäaikana herkkiä häiriölle.

Hajuheinän esiintymät ovat etäällä hankealueesta Natura-alueen toisella puolella. Arvioinnin mukaan hankkeella ei ole vaikutuksia hajuheinän esiintymiin.

Vaikutukset Natura-alueen eheyteen

Arvioinnissa todetaan, että hankkeella ei ole vaikutuksia Natura-alueen eheyteen.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa

Kytäjän ympäristössä on useampia maa-aineshankkeita käynnissä (Sikonpesänmäen läjitysalue ja idempänä Kytäjän Kuivurin maa-ainesalue). Tällä hetkellä alueella ei ole suunnitteilla muita maa-aineshankkeita. Maanomistaja veti pois toisen lähialueelle sijoittuvan maa-aineshankkeen ympäristölupahakemuksen (Hirvitorninmäki) (Hyvinkään kaupunki 3.11.2021). Hakijan suunnitelman mukaan Sikonpesänmäen ja Kytäjän Kuivurin hankkeet etenevät lupien mukaisesti, ja sen jälkeen vuorossa olisi Kettumäki. Näin toimien merkittävää haitallista yhteisvaikutusta Natura-alueelle ei synny.

Arvioinnin asianmukaisuus

Kytäjän Kettumäen maa-ainestenotto hankkeen arvioinnissa on käsitelty vaikutuksia luontotyyppi- ja lajikohtaisesti, joten tehtyä arviointia voidaan pitää luonnonsuojelulain edellyttämänä arviointina. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan arvioinnissa on tunnistettu ja arviointi on kohdennettu vaikutusten näkökulmasta oikein arvioinnin kohteena olevan Natura-alueen suojeluperusteena oleviin luontotyyppeihin ja lajeihin. Vaikutuksia on selvitetty tavalla, jonka pohjalta voidaan tehdä johtopäätöksiä vaikutusten merkittävyydestä.

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto Natura-arvioinnista

ELY-keskus katsoo, että arvioinnin johtopäätökset siitä, että Kytäjän Kettumäen maa-ainesten otolla saattaa olla heikentäviä vaikutuksia Kytäjän-Usmin metsäalueen luontoarvoihin, on oikea. Luontotyypeille merkittävimmän vaikutuksen aiheuttavaa pölyn leviämistä tulee torjua kastelujärjestelmällä. Töiden ajoittamisella pesimäkauden ulkopuolelle voidaan merkittävästi vähentää linnustoon ja liito-oravaan kohdistuvia häiriövaikutuksia. ELY-keskus pitää perusteltuna, että pesimälinnustolle ja liito-oravalle mahdollisesti aiheutuvien häiriöiden minimoimiseksi kovaa melua aiheuttavaa louhintaa (porausta, rikutusta, räjäytystä), murskausta ja tasoitustöitä ei tehdä 1.3.–15.7. välisenä aikana.

Uudenmaan ELY-keskus katsoo, ettei Kytäjän Kettumäen maa-ainestenotto yksistään tai myöskään tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa merkittävästi heikennä Kytäjän-Usmin metsäalue (FI0100051) Natura 2000 -alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja eikä alueen eheyttä, kunhan lieventämistoimet huomioidaan.

Asian on ratkaissut johtava asiantuntija Ilpo Huolman ja esitellyt ylitarkastaja Iida Kämäri. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan lopussa.

TIEDOKSI

Hyvinkää kaupunki
Ympäristöministeriö

Tämä asiakirja UUELY/8246/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument UUELY/8246/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Huolman Ilpo 05.11.2021 11:15

Esittelijä Kämäri Iida 05.11.2021 11:51